

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

97. An Capellanix in eo, cui obveniunt, requirant clericatum, aut certam ætatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

nil vetat quò minus etiam Capellania non collativa constituantur, sicut quodvis aliud pium legatum Episcopo approbante absque eo, quòd hæc approbatio ad hanc constitutionem sit necessaria, adeoque absque eo, quòd vi hujus approbationis ultro data, aut ex superabundante requisita erigatur in beneficium) teneat prohibitio illa testatoris, quòd Ordinarius non debeat se introumittere in illius provisionem; sed ea ad solos laicos spectet?

Respondeo negativè: Garc. p. 1. c. 2. n. 97. citans Gonz. loc. cit. n. 42. Lamb. de jurepatr. p. 1. l. 1. a. 10. Mandos: Covar. &c. quin imò si auctoritas Episcopi interveniat ad erigendam Cappellaniam in titulum & creandum beneficium, dicta conditio adhuc erit nulla, tamen si Episcopus ipse in ejus fundatione consenserit in talem conditionem. Garc. *ibidem* contra Gonz. videtur enim talis conditio contrariari ipsi naturæ beneficii. E-contra verò dicta auctoritate non interveniente non tantum tenet, & observanda est dicta conditio per fundatorem ipsum adjecta. Garc. *ibid.* n. 98. verum etiam, dum postquam testator ex assignatis bonis jussit annuatim, vel etiam (quod addo) hebdomatim dici tot missas per Clericum à certo patrono nominandum, patronus ipse primò adjecit dictam conditionem, quod facere poterit etiam declarando dictam Cappellaniam non esse servitium, sed potius memoriam seu anniversarium missarum; ita ut non solvatur subsidium, prout hoc solvi non debet ex talibus memoriis. Corrad. l. 1. c. 2. n. 24.

Questio 93. An Cappellania, in quibus non intervenit auctoritas Ordinarii, imperari possint in titulum beneficii, vel etiam permutari?

Respondeo ad utrumque negativè: utrumque patet: cum enim non sint beneficia, conferri in titulum beneficii nequeunt. Corrad. n. 26. Lott. l. 1. q. 5. n. 64. sed & propterea talis Cappellaniæ permutatio facta in manibus Ordinarii tanquam de beneficio Ecclesiastico, & hinc secuta collatio non subsistit. Corrad. *ibid.* citans Burat.

Questio 94. An in Capellaniis erectis auctoritate Episcopi in beneficium, teneat, quòd fundator ab earum administratione, curâ, & visitatione excludat Ordinarium?

Respondeo affirmativè; excepto casu negligentia. Trid. sess. 22. c. 8. & 9. Garc. cit. c. 2. n. 98. citans declarationem super hoc Pauli V. emanatam Anno 1606. Porrò non censetur exclusus à visitatione Ordinarius per hoc, quòd in fundatione alicui alteri (intellige absque exclusione positiva Ordinarii) simpliciter committatur visitatio. Garc. loc. cit. n. 99. & seq.

Questio 95. Num in Cappellaniis non collativis, dum aliter cautum non est à fun-

datore, Episcopus adhuc habeat jus visitandi?

Respondeo affirmativè: et si enim beneficia non sint; sunt tamen opus pium, & sic possunt ab Episcopo visitari. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 5. n. 11 citans pro hoc AA. plures. Garc. n. 104. citans allegat. c. 8. & 9. sess. 22. Trid. contra Paris. l. 4. consil. 34. Gonz. loc. cit. n. 35. quem tamen ait n. 45. videri sentire contrarium.

Questio 96. Circa bona, super quibus fundata sunt hujusmodi Cappellania non collativa ex defectu auctoritatis Ordinarii, an sint spiritualizata per hoc, & non amplius laicalia; & num pacisci circa similes Cappellanas sit simonia?

Respondeo ad primò bona istiusmodi remanere & reputari bona laicalia, ac proinde subiecta potestati Principum, & Magistratum secularium; tamen si eis opera pia & missarum onera annexa sint. Barb. loc. cit. n. 6. citans ordinationem Regiam Lusit. Perez de Lara & alios; unde etiam n. 7. & 8. testatur tales Cappellanas privatâ auctoritate institutas, tanquam profanas jure sanguinis aut hæreditario devolvi in Lusitania ad inftar fidei commissorum seu majoratum; successioneque harum Cappellaniarum in Hispania juxta regulas majoratum regulari. Et hinc quoque est, quòd dictis Cappellaniis imponi non possit subsidium bonis & redditibus Ecclesiasticis imponi solitum, ut insinat Garc. loc. cit. n. 105.

2. Responder ad secundum negativè. Barb. loc. cit. num. 3. ex Gonz. loc. cit. num. 25. nimirum pactum factum ratione talis Cappellaniæ absque auctoritate Pape non esse simoniacum ex eo, quòd Cappellania talis non sit quid spirituale, sed laicale & temporale, ut docent Guido Papa Decis. 187. Navar. cons. 5. de prob. n. 1. & alii apud Barb. loc. cit. n. 5. De Capellis etiam existentibus in Ecclesia quoad cæmента & ornamenta, ipsiunque situm materialem, ait de Luca in Miscel. d. 28. n. 12. quòd sint in hæreditate profana, & citra simoniam in commercio profano. Addit etiam de jurep. d. 53. n. 2. 3. & 5. non tantum jus presentandi ad dictas Cappellanas donari, sed etiam concessionem ipsius Capellæ & juris illius honorifici, quod ex Cappellarum usuali dominio resultat, fieri posse absque omni consensu Ordinarii; cum nihil detur spirituale, ut contingit, cum datur jus patronatus redolens formalem servitute[m] Ecclesiæ vel beneficii, sed solum usuale quoddam dominium, competens ratione rerum materialium, pretio æstimabilium, adeò ut veniat in hæreditate, vendique possit pro pretio ipsis materialibus proportionato absque aliqua spiritualitatis mixturâ, adeoque sine omni simonia; citatque pro hoc Rodriq. in qq. reg. q. 58. a. 2. Lott. l. 2. q. 4. n. 10. & seq. &c.

Questio 97. An Cappellania in eo, cui obveniunt, requirant Clericatum aut certam aetatem?

Respondeo primò: Cappellanas illas etiam sub nomine beneficiorum fundatas & nuncupatas, quæ institutæ sunt absque auctoritate Ordinarii, obvenire posse (ubi aliter cautum non est

est

est à fundatore;) laicis seu carentibus primâ tonsurâ, etiam infantibus, & feminis; quia merè laicales sunt, & sub regulas beneficiorum non cadunt. Luca de benef. d. 8. n. 18. citans Bursat. Decis. 1. n. 17. & d. 95. n. 1. & ad Trid. d. 24. n. 10. Ac proinde nullam etiam requirunt ætatem. de Luca *ibid.* citans Gonz. ad reg. 8. gl. 5. Ventrigl. in annot. rerum Ecclesiast. annot. 6. de atate benef. n. 9. nihilominus requiritur, & in iis quandoque indirectè certa ætas, quatenus nimirum fundator certam qualitatem requirit, quæ sine certa ætate haberi non potest; v. g. quia voluit, ut obtineus tale legatum seu Capellaniam, sit Clericus, seu habeat primâ tonsuram, quæ non datur nisi habentibus certam ætatem; in quo casu necessaria est ætas non tanquam principale requisitum ipsius Capellaniam, vel improprii beneficii; sed tanquam antecedens ad illam qualitatem Clericatus, sine qua neque ætas sufficeret. Luca *ibidem* n. 2. citans decis. Rotæ 270. coram Ottoboni.

2. Respondeo secundò: Capellania erecta in titulum beneficii auctoritate Episcopi, etiam citra dispositionem fundatoris, requirit clericatum; quia regulariter more aliorum beneficiorum: Nihilominus ex ordinatione fundatoris dari poterit puero ante primam tonsuram titulo sæculari, donec fiat clericus, qui suo tempore tenebitur ordinari, & dum capax sit, recitare horas, eoque id non repugnet, si accedat Ordinarii auctoritas, non ut ante primam tonsuram teneat quis eam in titulum beneficii, quod fieri nequit; sed ut pro eo tempore non sit beneficium, donec fiat Clericus, & ex tunc eam teneat ut beneficium: accedente tamen collatione Ordinarii; nisi fortè in principio, quo eam obtinuit, intervenerit ejus auctoritas. Corrad. l. 1. c. 5. n. 125. ex Garc. p. 1. c. 2. n. 30. qui tamen n. 31. subdit, quòd videatur nihilominus requiri, ut fundator talis Capellaniam collativam expressè ita disponat, quòd ea dari possit puero ante primam tonsuram titulo sæculari; si enim simpliciter disponeretur, quod dari possit puero ante primam tonsuram, non valeret dispositio.

Questio 98. An Capellania obligent ad horas?

1. Respondeo primò affirmativè de iis, quæ instituta auctoritate Ordinarii, Barb. *loc. cit. nu.* 21. Azor. Sanch. & c. cum communi.

2. Respondeo secundò negativè de ceteris. Barbosa. *ibid. num.* 4. Garc. *loc. cit. n.* 104. citans plures alios.

Questio 99. Quenam, & cum quibus beneficiis incompatibiles sint Capellaniae?

1. Respondeo primò: uti in genere duo beneficia uniformia, quia nimirum ambo sunt ejusdem nominis & ministerii v. g. duæ dignitates, vel duo Canonatus ejusdem Ecclesiæ sunt incompatibilia juxta c. de multa. de preb. Gonz. ad reg. 8. gl. 10. num. 35. cum communi; ita in specie ab uno simul haberi non possunt, ut patet, duæ Capellaniam fundata super eodem altari habentes eadem onera.

2. Respondeo secundò: duas Capellanias fundatas in ejusdem Ecclesiæ diversis Capellis, vel etiam in ejusdem Capellæ diversis altaribus (quin & ut sentio, idem est, si fundatae sint in eodem altari.)

ad diversos tamen fines, & cum diversis oneribus non sunt incompatibiles secundum Nav. *conf. 16. de preb.* qui testatur vidisse se, id pluries practicum, & Gonz. apud Card. de Luca. de benef. d. 57. n. 4. qui etsi suum ibi iudicium suspendat; ait tamen non videri urgere congruam in contrarium rationem, & expressè ipse de Luca de *jurep.* D. 17. num. 4. & 5.

3. Respondeo tertio: sed neque incompatibilis est Capellania cum alio diversi nominis, & instituti beneficio in eadem Ecclesia; v. g. cum Canonatu Cathedralis vel Collegiata. Card. de Luca. *loc. cit. n.* 6. citans Rotam *decis.* 489 p. 2. *Recent.* Gonz. *loc. cit. n.* 43. Paris. de *resign.* l. 3. q. 1. qui testatur, hanc esse communem ac veriore contra Hojed. de *incompat. benef.* p. 1. q. 20. n. 25. & Azor, qui p. 2. l. 3. c. 8. q. 6. ait, ut Capellania & aliud beneficium simplex simile vel dissimile in Ecclesia eadem habeatur, requiri specialem Papæ indulgentiam. Tamen enim duo beneficia dissimilia in eadem Ecclesia, quorum utrumque est residentiale, ex natura sua seu præcisè (qualiter beneficia principaliter curata, nec non dignitates & Canonatus Cathedralis, aliæ à Trid. specificata vi ejusdem veram ac præcisam residentiam exigunt, & annexam habent, de quo vide de Luca *loc. cit. n.* 5. & d. 58. n. 3.) sunt incompatibilia, ita ut ex inconcussa datariæ praxi, ut ait de Luca, & fateatur Gonz. *loc. cit. num.* 42. obtineri nequeant dignitates & Canonatus in eadem Ecclesia; duo tamen beneficia dissimilia ejusdem Ecclesiæ, quorum unum est residentiale verè, ac præcisè, alterum non est residentiale, vel solum residentiale causativè, hoc est, habens onus servitii alicujus, v. g. interveniendi horis vespertinis, vel Processionibus, inducentis residentiam, non sunt incompatibilia. de Luca *loc. cit. num.* 6.

4. Respondeo quartò: Capellania requirens residentiam sive ex institutione sua, sive ex consuetudine loci, incompatibilis est cum alio quocunque beneficio requirente pariter residentiam in diverso loco, ut patet: vide Azor *loc. cit.* verum de hac incompatibilitate ex professo in 3. p. *sect.* l. c. 1.

Questio 100. An, & qua Capellania requirant residentiam?

1. Respondeo primò in genere: Capellaniam etiam erectam in beneficium, simplices tamen, seu non habentes annexam curam animarum, etsi annexum iis onus celebrationis missarum in certo altari, dum aliunde, puta, ex speciali fundatoris ordinatione vel statuto, aut consuetudine (ad quam probandam non sufficit prædecessores residisse, cum sit in materia facultativa; sed quod id fecerint coactè, & non voluntariè, urgente nimirum præcepto. Lap. ad Bald. *conf.* 170. apud Garc. paulo post citandum. n. 88.) illis impositum non est præceptum residendi, residentiam non requirunt, ideòque ex generali consuetudine receptum (licet beneficia omnia simplicia, exceptis præstimoniiis, de jure eam requirant; de quo vide Garc. p. 3. *Corr. n.* 1. citantem pro hoc quamplurimos) Azor. p. 2. l. 3. c. 8. q. 5. Zerol. in *pr. Epis. v. beneficium.* §. 7. de Luca. de benef. d. 58. nu. 2. Garc. p. 7. c. 1. n. 86. & seq. citans Mand. Felin. Zechum, Hojed. ac præcipuè Lap. *Alleg.* 35. communiter recepta, ut ait de Luca, *loc. cit. nu.* 2. item plures declarationes S. Congregationis, & Rotæ *decis.*